

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 3 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hova az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJICÁR.

Vizemelő gép.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat a folyó évi augusztus 31-én közgyűlést tart. Ezen közgyűlés bennünket szarvasiakat annyiban érdekel, hogy ezen társulati közgyűlésen lesz tárgyalva a szarvas—szentandrás holt Körösre építendő vizemelő szivattyú gépnek a társulat főmérnöki hivatala által összeállított terve és költségvetése.

Hogy Szarvas város közönsége a vizemelőgép tervezete felől tájékoztatva legyen, szükségesnek tartjuk a vizemelőgép ügyének még egyszeri felelevenítését.

A vizemelőgép felállításának kérdése az ármentesítő társulat szempontjából elodázhatlan, mert a multban a belvizek lefolyása körül felmerült tapasztalatok oda is utalnak, hogy a holt Körös nem képes befogadni a társulat által már eddig kiépített csatornák által levezetett vizet a jelen állapotában, tehát nem felel meg rendeltetési céljának.

Az ármentesítő társulat ez oknál fogva a vizemelőgép gyors felállítására van utalva.

A terv a kivitelre nézve az, hogy egy vizemelő gép lehetőleg még a jövő tavaszi belvizek előtt építetné ki, úgy hogy a tavaszi belvíz készen találja a társulatot.

Ez azonban nem lesz lehetséges, hogy miért nem, meglátjuk az alábbiakból.

A társulat főmérnöke a tervet már összeállította. Ezen terv egy 130 lóerejű gőzgéppel hajtott stabil szivattyú gépből áll, mely másodpercenként 1 köbméter vizet képes kiemelni. — A szivattyú gép rendeltetése pedig az, hogy a holt Körös felesleges vizét kiemelje.

Tehát nincs céljával tűzve az, hogy a holt Körös közegészségi szempontból kifogástalan állapotba helyeztessék, vagyis hogy a holt Körös

vize, — mely nyáron át megromlik, megposhad, s az egészségre káros hatású mocsaras kigőzölése által a különféle lázas betegségek fellépését idézi elő, — a nyári meleg hónapokban ketszer, vagy legalább is egyszer kiemeltenék.

Nem tervezetett pedig ezzel a célzattal is a szivattyú azért, mert az ármentesítő társulat vezető férfi véleménye az, hogy a vezetésök alatt álló társulat, az ármentesítő és belvizszabályozási célján túl nem tűzheti programjánál azt is, hogy egyes községek és városoknak közegészségi ügyét tetemes áldozatok árán támogassa, gyámolítsa; erre jogosan és igazságosan nem is kötelezhető; — nem, mert hiszen az ármentesítő társulat területén Szarvas városa nem egyedül álló, melynek beltelke alatt az élő Körös, vagy más viz holtta tétetett az állam által, nem Szarvas városa az egyedüli. Ott van Gyoma, Eendrőd községek és Szentos városa, melyek ugyanazon alapon, hogy tudniillik azért, mert az ármentesítő társulat a holt medreket a saját céljaira igénybe veszi, szintén előálhatnak azzal a követelésekkel, hogy az ármentesítő társulat az ő közegészségük érdekében is hozzon áldozatokat.

Igazat kell adnunk a társulat vezető férfainak eme felfogásukban. — De más oldalról ki kell azt is jelentenünk, hogy a holt Körös megbűzhödte vize által teremtett helyzetből való kibontakozásra az idő elérkezett, az állapotnak orvoslása már továbbra nem halasztható. — A haj aktualis, az orvoslás sürgős. Mindig is az volt,

Az ármentesítő társulat szarvasi érdekléségi tagjai megpróbálkoznak, — ha ugyan szokás szerint itthon nem maradnak, — a folyó hó 31-én tartandó közgyűlésen a társulat főmérnöke által benyújtott terv ellen felszólalni és annak oda módosítását fogják indítványozni,

hogy vétessék tervbe a holt Körösnek nyáron át egészségi szempontból való felfrissítése. Ebből a közgyűlés előre láthatólag nem megy bele nagyon valószínű, hogy Szarvas városa egyedül maga fog állni indítványával, az érdeklőség nagy többségével szemben.

S ennek mi lesz a következménye, az hogy Szarvas városa részéről a közgyűlés határozata megfellebbezhető s a vizemelő gép felállításának ügye egy jó időre, — minden remény nélkül arra, hogy valjon Szarvas város érdeke a felsőbb fórum előtt figyelembe fog-e vétetni s minden jog és igazság ellenére a társulat egy nagyobb erővel dolgozó szivattyú felállítására kötelezteni.

Már pedig Szarvas város közönségének nem lehet az a célja, hogy a szivattyúgép felállítását ily képes kimenetelű huza-vona által elhalasztani törekedjék.

Megirtuk már jó eleve, még abban az időben, mikor még nem is volt tervbe véve egy nagyobb szabású vizemelő gép felállítása, hogy ezélünk kivételével egyedüli mód az, ha Szarvas városa a szivattyúgép felállításához bizonyos meghatározott arányban hozzájárul, mert tudtuk azt, hogy az ármentesítő társulat abba nem fog belemerülni, hogy a holt Körös vizét a nyári hónapok alatt, vagyis akkor, mikor a vízanagy hőég miatt megbűzhödik, ártalmas kigőzölést terjeszt, — eltávolítsa és helyébe élővizet bocsásson; e célból egy nagyobb lóerővel dolgozó szivattyú felállítási kötelezettségét magára vállalná. Már csak azért sem, nehogy ezen engedékenység egy sok költséget maga után vonó precedenst alkosson.

Ma is ugyanazt, tudniillik a hozzájárulást ajánlhatjuk Szarvas város közönségének.

Elérkezett az ideje annak, hogy most ezen

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCSÁJA

Monológ.

— Kezdő öngyilkosok számára. —

Írta: D'Amant Leo.

6. Nem jár fel és alá izgatottan, szegényes szobájában (ezt a frázist majdminden jó nevelésű öngyilkosról elmondták már) sőt ellenkezőleg: ül. Szunyadozik, vagy csak elmélázva „viszi körül tétovázó szemét” — nem tudom, (tessék mindég a helyzethez alkalmazkodni) annyi azonban bizonyos, hogy akkor epoly szép nap lehetett, a milyen boros ez; t. i. közömbös, e monológ kétféleképp alkalmazható. Egyebekben pedig most kel fel, s ha csak egy kicsit is érdeklődnek iránta észreveszik — látják milyen lustán — nézzék csak, hogy most készül neki kényelmes karosszékéből (á lá,) a milyenekből azok a bizonyos nagybácsik szokták, az előtte térdelő ifjú párra, atyai áldásukat adni, (Pardon, a kitérésekért, önök ezeket úgy is tudják, s csupán csak saját kedvtelésre írom, mert különben megfedkezem róluik, s épen ezért igyekszem őket itt is megörökíteni.)

Imbolygó léptek azok, melyek őt az asztalhoz

viszik, hol már készen várja: egy megirt levél, mely Ő-hozzá szól, egy hat személyre szóló fiakker a más világra (majdmén én vagyok a legelső, aki e hasonlatot alkalmazom) és egy töpörtyűs pogácsa (kérem ne neveszenek „ő” sütötte miközben csengő sopránján a „süt a nyanya” nótát énekelte:

(a ki aztát megési
az eszít is elveszti.)

(A revolvert a kezébe veszi, a kakast felhuzzamajd lassan, meggondoltan leereszti s egy darabig mérőn néz. A pisztolyt az asztal alá ereszti, jobbjával hanyagul limbálja, párszor, mint már azt ilyen alkalmakkor szokás, a homlokához kap, — természetesen a balkezevel — újból a levélbe néz, hosszan, szerelmesen; olvassa.)

Ah, áááh! hát igazán itt hagylak. Édes, édes kis (a nevet tessék pontosan beleírni.) Most, hogy e sorokat írom, reszkető kezekkel, rád gondolok (a korhűség kedvéért nem árt előzetesen egy kicsit a nyújtón tornászni, így önkéntelenül is reszket egy kevéssé a kéz. A viszót azonban a kezek és a rád között el ne méltóztassék felejteni, mert némi rosszakarrattal az értelenzavaró is lehet.) Rád gondolok. (Ezt vagy háromszor kell megírni különböző mennyiségű pontok alkalmazása mellett. Pl.

Rád gondolok —!
Rád!!!
Rád

a hatás nem marad el. Kipróbált recipe.) Hát úgy kellett ennek lennie. Azon este, melyen először meglátalak, éreztem, tudtam, te leszel üdvöm, boldogságom, vagy megrontóm, a — pokol. Kívül tombol a vihar — verőfényesen süt a nap s én itt kicsiny — tágas szobában ülve, búsan gondolok arra, hogy egy lövés . . . és megváltattam mindazon kinoktól, melyek lelkeket maró lügként mardosták. Ha elgondolom, milyen szép is lett volna. Elsőben a rokonok és ismerősök gratulációt fogadni, közbe — még gondolni is borzadály erre — megcsókolhattalak volna, s a világ legboldogabb emberévé válok, majd titokzatos suttyogás, átöltözködés, sírás, bucsú, egy füttty, és tul vagyunk árkon, bokron, vagy a keleti pályaudvaron. Naszut. Oh a naszut. Külön kupében mentünk volna, leeresztett függönyökkel — Istenem — leeresztett függönyökkel. Megérkezés . . . (hosszan elgondolkozik, fejét két könyöklő kezébe hajtva)

(A kis revolvert előrantja.) Jövel kis szabadtóm egy kettő . . . kettő (elrezkenyedik); aztán a Pista született volna meg, (a közönséghez) kérem engem is Pistának hívni, az apám is az volt . . . hát ő is csak Pista lehet.

— Látja kis édes, ennek már így kell lenni.

— De nem, ha mondom, elsőszülött, én határozok válaszol durczásan a kis mama.

— No de édes, csak nem akar ezért scénát csi-

ügy lebonyolítottassék és végleges megoldást nyerjen.

Ez jól meggondolandó dolog. Mert ha az ármentesítő társulatnak az engedélyezési tárgyalások folyamán az általa készített tervek szerint leendő kiépítése a vízemelő gépnek — engedélyeztetik s a társulat ez alapon fel is állítja azt a másodpercenként egy köbméter vizet kiemelő szivattyút akkor Szarvas városra alig lesz váhaha abban a helyzetben, hogy a holt Körös vizének közegészségi tekintetben kifogástalaná tételét oly összeggel keresztül vihesse, mint ma, hanem jóval többre fog majd kerülni és mégis meg kell hoznunk az áldozatot.

Ugyanis. Az ármentesítő társulat felállítani tervez egy oly vízemelő gépet, mely a saját céljaira teljesen elegendő vizet képes kiemelni a holt Köröshől, azon célra azonban, hogy a holt Körös összes szenny-vizét kiemelje, már nem lesz képes, vagy legalább sok idő kell hozzá, legalább 45—50 nap. Feltételezve már most az élő Körös magasabb vízállását, a rossz víz kiemelésére és folyó víz beemelésére legalább 3 hónapi idő szükséges, vagyis az a mostani terv szerinti szivattyú az egész nyár folyamán működhethet s élő vízzel mégis csak akkor lenne a holt Körös medre telítve, mikor már arra szükség nincs.

Ez oknál fogva, ha Szarvas városának komoly a célja, homoly a törekvése, hogy közegészsége érdekében valamint tegyen, most, még az engedélyezési tárgyalás előtt kell odatörekednie, hogy az ő, vagy esetleg a vármegye hozzájárulásával is, egy nagyobb erővel dolgozó s több viz ki és beemelésére alkalmas vízemelő gép tervezessék és állítsassék fel az ármentesítő társulat által.

Mert ha az ármentesítő társulat egyszer felállította azt a kisebb arányú szivattyút s mint hogy ez Szarvas város céljára — amint fentebb is megokoltuk — nem elégséges: nem tudhatjuk de elgondolni sem vagyunk képesek, hogy azután mi uton módon lesz képes egy másik nagyobb vízemelő gép felállítására.

Vagy talán az a számítása Szarvas város ügyei intézőinek, hogy hagy építsen csak az ármentesítő társulat egy vízemelő gépet, bármilyen is legyen az, majd akkor könnyebb lesz utat-módot találni, hogy azzal a holt Körös vize nyáron át is kiemeltessék s így Szarvas városának egyik fontos célja minden áldozathozatal nélkül megoldassék.

Ez a számítás hibás alapon nyugszik. — Fentebb már láttuk okait.

Most kell tehát lépéseket tenni, mert azután késő lesz. Ne várjuk mi a sült galambot.

nálmi, Pista, Pista, Pista . . . inkább a másodiknál engedek.

— Menjen maga . . . maga.

(Búsan) De nem . . . egyedül állok, (magát kiigazitva) azaz pardon ülök s odakünn dülő vihar — verőfényes nap liv, csal — jöjtek. Már nekem hiába, én miattam dülhatsz tomboló vihar, — süthetsz álnok nap, engem úgy se látsz többé, vagy én téged nem.

(Ezenközben előveszi az „Ö” arcképét.) Te édes kis mindenem — (kifakad) minek is van szerelem a világon. (Itt nem árt, ha még egy pár már elfogadott és kipróbált hatású kesergéssel tarkítjuk a jelenést, mint pl. „Hej Bálki Tercsi, Bálki Tercsi” vagy „Elkárhoztam, amint hogy hát megájtattak” stb.) Pedig minden már milyen szépen folyt, egyszerre jön az a . . . ki sem mondom micsoda és elrabolja boldogságomat, nyugodalmaimat, mindenemet. Hja most persze ő neveti azt a szegény ördögöt, (ego sum) aki most azon töprenkedik, hogy is lehetne hamarjában és minden fájdalomak elkerülésével a másvilághoz címzett üdülőhelyre jutni. Önök is tudják bizonyára azt a közkedveltségnek örvendő közmondást, mely bár csupa közhelyekből áll, mégis közkézen, vagy pardon, közszájon forog, hogy: „Inter duos litigantes terz ász béla gajdol.” És kérem ha még legalább nem Bélának hívják, így kétszeresen ráillik az elébb elszavalt logikus következtetés, és fáj kérem, ez nekem nagyon fáj. (Elszontyorodik.)

HIREK.

— **Szent István király ünnepe** volt aug. 20-án. Ez nem pusztán katolikus ünnep, hanem egyszerűen nagy nemzeti ünnep is, melyet kell hogy minden magyar honpolgár kegyelettel üljön meg. Anál inkább nagy megütközéssel láttuk, hogy e nemzeti ünnepen nemcsak a pénteki napon szokásos heti vásár tartatott meg, hanem a nagyobb munkák teher szállítása stb sem szüneteltek; úgy, hogy e miatt a szarvasi katolikus egyház feje Szirmay L. Árpád plébános panaszsával volt kénytelen élni, különösbbe pedig azért mert a piac téren javában folyt a heti vásár, midőn a templomban a Szent István napi isteni tisztelet tartatott. Ha már a közönség azt sem tudja, hogy augusztus 20-án Szent István király ünnepe van s nem tudja, hogy ez a nap országos norma ünnep, talán jó lenne ha ily ünnepnapok előtti vasárnapon a szokásos publikálás közben arra is felhivatnák a közönség figyelmé, hogy ezen napokon a munka beszüntetendő és a heti vásár előtte való napon tartatik meg. Aki pedig ezután is ellen szegülne, szigorúan lenne büntetendő.

— **Lótenyésztés.** A mezőhegyesi tájfaja lótenyésztés tárgyában a méntelep parancsnoksága megkeresést intézett a község előljáróságához, hogy mily elhatározás történt ez ügyben. Tudva levő dolog, hogy az ügy kezdeményezéskor aláírási ívek, lettek kibocsátva és a lótenyésztő gazdák között körözve a célból hogy azon jegyezzék, hogy mennyi kanczával lépnek a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztés kötelekébe. Az aláírási ívekben összesen 214 db anyakanca jegyeztetett. A község képviselő testülete pedig gazda közönségünk érdekében a méntelep részére állandó istálló felépítését határozta el. Most a község előljárósága felterjesztésében ezen határozatról a földmivetésügyi miniszterhez, a vármegye útján, jelentést tett.

— **Ármentesítő társulati közgyűlés.** A körös-tisza-marosi ármentesítő és belviz-szabályozó társulat a folyó évi augusztus 31-én délelőtt 9 órakor Hód-Mező-Vásárhelyen, a városháza nagy termében rendkívüli közgyűlést, melyre a meghívok a napokban lettek kibocsátva, s melyre ezúton is felhívjuk a társulati közgyűlésen szavazati joggal bírók figyelmét, már csak azért is, mert a társulat ezen közgyűlésén egy beemléket közelebről érdeklő ügy kerül tárgyalás alá. — Ezen rendkívüli közgyűlés tárgysorozata a következő. 1. Jelentés a szarvas-sztandrási holt körös zsilipjénél felállítandó vízemelő gép ügyében. 2. A jelen évi rendkívüli belvizek levezetése alkalmával elégtelennek bizonyult csatornák bővítése és helyítése iránt a társulati főmérnök által előterjesztett javaslatok és az ezekből folyó költségeknek fedezése. 3. A mindszent-apátfalvi szakasz választmányának előterjesztése a mártélyi gátszakasznak téglá burkolattal leendő ellátása iránt. 4. Az ideigleles kirovasi alapokon az 1885-89 években eszközölt kirovasokra vonatkozó II od fokú leszámolás eredményének bejelentése és az érdekelte földbirtokosok javára kifizetendő 154,074 frt 05 krnak fedezése iránti intézkedés. 5. Az 1895. augusztus 17-éntartott közgyűlés 1. számú határozatában elrendelt, valamint az ezenkívül folyamatba tett és még végrehajtandó munkálatok költsé-

geinknek miként leendő fedezése iránti határozat hozattal. 6. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére küldöttség kirendelése.

— **Ujházy Ede vendégszereplése.** A magyar színészetnek e kiváló nagy művésze, közönségünknek a társaságokban is nagyon kedvelt jó ismerőse az idei színházi szezonban is felkeresi városunkat, hogy pompás művészetével három estén gyönyörködtessen. Holnap hétfőn, kedden és szerdán lép föl az Országgyűlési szállás, A nagybácsi és a szabadulás című vígjátékokban, melyekben rendkívül mulattató, bíres szerepei vannak. A két utóbbi darab előadása egyszerűen premier is lesz. Mindkettő a nemzeti színháznak állandó műsordarabja. Ez előadásokra — melyeket Makó igazgató a törzsközönség iránt való figyelmes-ségből bérletben fog tartani — már ma előre lehet jegyet váltani.

— **Állami felsőbb leányiskola Mezőtúron.** Az állami felsőbb leányiskola első és második osztálya a jövő hónapban megnyílik. Ezen eseményre a Szarvasiakra azért bír sulytal, mert nem kell messze mennünk, hogy leány gyermekeinknek megadhassuk a szükséges modern, hazafias nevelést. Működésben áll ez most már itt a közelünkben Mező-Túron, e hamisítatlan magyar érzelmű városban. Szeptember hónapban tehát megnyílik az állami felsőbb leányiskola, Igaz, hogy egyelőre csak bérházban és ez évben csak az 1 és 2-ik osztály, de ez nem lehet másképpen, mert a 200,000 frtba kerülő azon hatalmas méretű állandó épületet, mely a jövő évi szeptembertől kezdve lesz hivatva állandó csarnokként szolgálni a magyar nemzeti irányú leány nevelésnek, felépíteni nem lehetett. A magyar kormány által megválasztott kitűnő igazgató és 3 tanár e hó végén érkeznek Múrra s a beiratások az intézetbe, szeptember elején kezdődnek meg. Tandij egész évre 20 frt, beiratási díj 5 frt.

— **Tanárválasztás.** Az ág. ev. egyház patronussága alatt álló főgymnasiumnál két tanári állás volt üresedésben. Mindkettő a lefolyt hét folyamán pályázat útján töltetett be. Megválasztott ugyanis a Valentinyi Jenő tanár elhalálozásával megürült történelmi és földrajzi tanszékre végleges rendes tanárrá Sárkány Imre rimaszombati tanár. A Schleich Mihály tanítókezepezei tanár helyébe pedig felteszt tanárral egy évre Papszász Gyula választott meg.

— **Mi az oka?** Ezt a kérdést a végtelenig menő számmennyiségben intézték hozzánk, azaz hogy akarták intézni, ha közbe nem vágunk. Ezekből adunk szemelvényül egy néhányat, s a reá adott feleletünket. Mi az oka, hogy a Deák-Ferencz utca mindkét oldalán elhúzódó árokban víz áll? Annak oka az esőzés. Mi az oka, hogy ez a víz poshadásnak indul? Annak oka az, hogy nem talál lefolyást és oka még maga a víz és száraz, napos időjárás. Mert ha víz nem volna, nem lenne, ami meg büzködjön. Mi az oka, hogy a víz nem talál lefolyást? Annak oka a csatornázás hiányában keresendő. — Mi az oka, hogy a csatornázás hiányos? Annak oka az, hogy eddig nem volt aki még oly csekély dologgal is törődött volna. — Mi az oka, hogy a közegészség ügygyel oly keveset törődnek? Erre az tudna megfelelni, kinek gondjaira árva közegészség ügyünk bízva van. Mi az oka . . . ? Megbocsássanak, ha közbe vágunk, de a kérdésből volt elég a felelet-adás helyett pedig szolgálnak egy szívesen veendő, okszerű tanácscsal. Vegyének az illető háztulajdonosok közkölségen sok-sok itatós papírt és az árok vizét itassák ki azzal. — Ez a legkönnyebb módja a víz eltüntetésének.

— **Legtöbb adót fizetők** és a vármegyei bizottsági tagok névjegyzéke a folyó évi augusztus hó 19-től kezdődőleg 15 napra, vagyis szeptember hó 4-ig Gyulán, a vármegye székházánál közszemlére van kitéve.

— **Házaló kereskedés ellen.** A szarvasi ipartestület Szarvas előljáróságához kérvényt nyújtott be, melyben az iránt folyamodnak, hogy a házaló kereskedést, — mely az ipari gyártmányok értékesítésének nagyban útját állja, — Szarvas város belterületén és határában szabályrendeletileg szüntetessék be. A kérvényt magát nem láttuk és így nem tudjuk, valjon mely házalók elől akarja a szarvasi ipartestület Szarvas város belterületét és határait elvonni. Azok elől, akik szarvasi akosok, vagy azok elől, kik vidékről szoktak házalás céljából hozzánk ellátogatni. A szarvasi lakos házalóknak a házalás meg nem tiltható, vagy legalább is a megtiltás nagy igazságtalansággal járna, mert nekik ez a kenyér kereset forrásuk és itt adóznak. A vidéki házalók azonban megfoszthatók az itteni házalástól.

— **Párisi nemzetközi kiállítás.** Franciaország fővárosában Párisban az 1900 ik évben nemzetközi kiállítást rendez, melyre a világ összes államait részvétel céljából meghívta. Valamennyi állam ki is je-

(A közönséghez.) Igen szépen kérnék egy használatlan zsebbevalót. Hadd sirjam bele magam amúgy Isten igazában, úgy se sirt még a zsebkendőjébe egy hulla, Nagysád, adja hát ide őt. Nevet? na látja, kérem szeretettel, ezt nem cselekszi, csak a példának okáért enlitem fel, egészen helyesen, reménylen nem azon méltóztatott elmosolyogni, hogy azt merem hangoztatni, miszerint én egy hulla vagyok, hát kérem, ha a biztosító társaságok adnak előleget az életre, miért ne előlegezhetnék én is egyszer a halálnak, ugyis csak egyszer teszem meg életemben, hogy meghalok, mért ne előlegezzek hát már egyszer én is, legalább eldicsekedhetem ezzel még halálom után is.

Áh tehát önök türelmetlenkednek. Öngyilkosságomat jöttek megnézni és ehelyett bölcsekedési elmélkedéssel mulattatom, de várjunk kérem türelemmel, mindennek meg van a maga ideje. Itt különben is csak úgy nagyjából mondom el az elmondandókat, ha arra kerül a sor, privátórákat olyanoknak adok az öngyilkosságok szakszerű elintézése körül folytatandó cselekmények lebonyolítására, akik hozzám komoly szándékkal jönnek. Önökhöz fordulok tehát bizalommal bájos hölgyeim, nem akadna-e valaki, aki irántam komoly szándékokkal vagy on elelve. (A „vagy on” a fő dolog.) Mert ha nem, akkor (felméli a mordályt és fenyegetően leteszi) akkor velem, vagy nélküle, de élnem kell.

lentette, hogy részt fog venni a tizenkilencedik század lezáró kövét képező ezen nemzetközi kiállításban. A magyar kormány is elhatározta, hogy Magyarország szintén részt vesz és ezen elhatározását a törvényhozás egy e célból alkotott törvénnyel jóvá is hagyta. — Tekintettel arra, hogy Magyarország állami életének, haladásának, gazdasági és termelési erejének a párisi nemzetközi kiállításra leendő méltó bemutatása oly rendkívüli nagy nemzeti feladatot képez, hogy csak hazafias kötelességét teljesíti az a magyar honpolgár, aki a kiállításra részt vesz, ez oknál fogva is kötelességünknek tartjuk felhívni a közönség érdeklődését a kiállításban való részvétel iránt.

— **A legszebb látványosság Magyarországon** ez időszakra a Budapest székes-fővárosban a „Feszty féle magyar körkép társaság“ városligeti palotájában kiállított „Krisztus a keresztán és Jeruzsálem“ című óriási körkép, melynek megtekintését méltán ajánljuk a fővárosba randuló olvasó közönségünk figyelmébe. A belépő díj ugyanannyi, mint a múlt évben ugyanott kiállított „Magyarok bejövetel“ körkép megtekintésénél volt: személyenként 50 kr, csoportos s előre jelzett látogatásnál 30 kr.

Színház.

Makó Lajos szin igazgató szegedi szintársulata a folyó hó 14-én kezdte meg előadásainak sorozatát; megkezdte pedig a Manzier regénye után M. Potter által írt Trilby négy felvonásos színművel, melyet magyarra Fáy J. Béla ültetett át, s a mely darab óriási szenzációval járta be a világot.

Nagy feladat vár a színészetre egy ily Trilby-féle darabnak kis színpadon vagy pláne rögtönzött színpadon való előadásánál. Az ily féle színdarabban melyben hypnotizmus kerül színre nagy szerep van szánya az optikai és érzéki csalódásoknak s ez kis színpadon nem vagy alig érthető el, hol a színpad többnyire szűk keretű s a néző térhez nagyon közel fekszik.

Az ily darabok előadása tehát nagy színpadnak való mely a maga szcenikai berendezésével, fényhatásával és távlatával nagyban megkönnyíti az előadást.

Annál nagyobb érdem illeti a nálunk időző szintársulatot, mert a bár kiesiny, de ügyesen rögtönzött ideiglenes színpadon Trilby előadása oly nem várt módon sikerült, hogy az előadás becsületére válna annak a nagy színpadnak is.

Általában elmondhatjuk, hogy ez a bemutató előadás, — mely szépen összevágó pompásan gördülő s szabatos rendben természetes következetességgel lefolyó volt, — egy sokat ígérő előlegezése a szintársulatnak s amely sikerült előadás nem csak megerősítheti műpártoló közönségünket a szintársulatba helyezett bizalmában, hanem reményt nyújt, biztosítékot képez arra, hogy a szintársulatnak nálunk időzése ideje alatt élvezetes estében lesz részünk.

A czimszerepet R. Balogh Etel (Trilby) igazi művészettel játszotta meg úgy mint ahogy azt Manzier a szerző regényében Trilbyt jellemezte. R. Balogh Etel alakítása teljesen korrekt volt, szerepét tökéletesen fogta fel, mert ugyan azt a hatást keltette bennünk a mit az író regénybeli Trilbyje; vagyis amint a regénybeli Trilby épügy R. Balogh Etel, mint Trilby ugyanazt juttatta kifejezésre ugyanis azt, hogy Trilby egy erőben ápolás nélkül felnőtt vadvirág, melynek nem volt része szülői gondoskodás és óvatos örködésben aki bár az indulatok gyors változásával olykor könnyelmű de a mellett mindig erkölcsös, tiszta jellemű leány volt. Így mutatta be azt nekünk R. Balogh Etel, a ki kiváló jó drámai erő s akít ügyes játékért többször megtapsolták.

A nap hőse szakács Andor (Svengali) volt, aki oly otthonos volt, szerepében azt oly természetesen játszotta meg, hogy igazi bámulatba hozta csalódásba ejtette a közönséget.

Az a sugerralás, melylyel Trilbyt illette, oly határos része játékának, szerepét oly jól fogta fel, hogy már jobb és tökéletesebb Svengalit alig lehet alakítani. Ezt bizonyítja a taps vihar, melylyel a közönség jó játékát jutalmazta.

Igen jól játszottak továbbá Pethes Imre (Taffy) Stoll Károly (Sandy) kiknek e nap dicsőségéből jó rész esik, ugyanezt mondhatjuk még Juhász Sándornéra (Winardné) aki szerepébe teljesen beleéltte magát.

Augusztus 15-én vasárnap két előadás is volt.

Délután fél négy órakor Lukács Sándor „Hogy

lehet férjhez menni“ eredeti énekes bohózata került színre fél helyárrakkal, meglehetősen számu közönség előtt.

A nappali előadások sosem voltak s nem is lesznek oly vonzóak, mint az esteliek, ezek a köznép számára rendeztetnek s így közönségünk már a régi tapasztalat alapján azt tartja felőlök, hogy nem oly tökéletes, nem oly komoly készültséggel tartatnak, mint a miért több közönség részére szánt esteli előadások.

Ezen vasárnap délutáni előadás közönségünknek ama rosszhiszemű feltevését a legnagyobb mértékben megczáfolta, mert ez a nép részére adott előadás is kiállja a versenyt az esteli előadásokkal.

Esti fél nyolcz órakor Géczy Istvánnak 3 felvonásos 1000 frtos pályadíjjal jutalmazott népszínműve a Gyimesi vadvirág ment igen sikerült előadásban szép számú publikum előtt.

Elsőnek Réthy Laurát (Prezsmér Magdolna) kell felemlitenünk, aki igazán kedves volt szerepében, csengő hangja a régi erőteljességgel tölti be a színházat; szép dalaival, kedves játékaival nagyban kinyerte a közönség tetszését, melynek tapsokban és a dalok megismételése által kifejezést is adott. Szakács Andor (Balánka Imre) e darabban is kitünő erőnek bizonyult. Juhász Sándor (Fábián Gyurka) játékaival valamint jó bariton hangjáról csak jót mondhatunk. Nagyon kedves szép jelenség a színpadon Szende Anna (Balánka Mária) kellemes hangjával otthonias viselkedésével a közönség tetszését a maga részére jó eleve kinyerte.

Hétfőn, nagy számu közönség előtt ismét Trilby került színre sikerültség tekintetében a szombathoz hasonló jó előadásban.

Kedden Lióvat és Ordonneau által írt Fáy J. Béla és Makai Emil által fordított 3 felvonásos operette „A kék asszony“ ment szép számu közönség előtt. Ez az első operette a szintársulatot, mely erre is hivatott erővel rendelkezik. — A czimszerepet Réthy Laura sikerült alakítással s a töle megszokott kedvességgel töltötte be. — Ugy Szilágyi Dezső (Hognette báró) mint Krémer Jenő (Cantelen fogadó) sikerült játékait elismerés illeti Stoll Károly (Pierre) a babonás félcsmű halász legényt igen jól játszotta meg, jó tenor hanggal rendelkezik, mely azonban még csiszolásra szorul, ezáltal legalább azt engedte következtetni. Könnyed modor, sikeres játék, s természetesség jellemzi Szende Annát (Teréz) szerepében, melyet szép hangjával ügyesen töltött be. — Meg kell még említenünk Réthy Istvánt (Mirasol), a ki csendőr kapitányi szerepében nagyon sikerült alakítással mutatta be a szögletes modoru katonát.

Szerdán. Az Echegaray által írt s Szalay Emil által magyarra áttett Marianna négy felvonásos dráma került színre a czimszerepben R. Balogh Etellel meglehetősen számu közönség előtt. R. Balogh Etel drámai elejében mutatta be magát, megfelelő temperamentummal, alakkal és művészi magaslalon álló játékkal. Kiváló jó drámai erőnek bizonyult e darabban Pethes Imre (Dániel Montoya), a ki még szép jövőnek nézhet eléje. E szerep azonban talán inkább Szakács Andornak lett volna kiosztandó, aki ugyan Don Pablo tábornok szerepében is igen jól megálta helyét. Nagyon találó alak volt s az est dicsőségében az oroszlan részből Krémer Jenőnek (Don Castulo) sok jut ki, aki a tudós révést oly hűen utánozta, hogy a publicumot a drámai hatás alól sokszor kiköccskentette és nevetésre készítette. Általában véve e darab a többi szereplők elismerésre méltó közreműködése mellett teljesen sikerült előadásban ment.

Csütörtökön. Négy év szaka adatott kis közönség előtt. E darabot írta Hevesi József és Hetényi Béla. Egy pár fiatalnak miként történt egybekelésüket és nem minden zsörtölődéstől, összekoczanástól ment házas életük lefolyását késő agg korukig szép nyelvezettel tárgyalja. Ebben a darabban, mint főszereplőt Pethes Imrét illeti legfőbb elismerés igazán jól meg játszott játékáért. Kitünő alakító ereje itt tűnik fel egész valójában, amikor a fiatal korból az aggkorba való átmenetelt oly természetességgel mutatta be. Jó játék tekintetében párhuzamba állítható vele Tárnoky Gizella (Tordai Helén) kit érzelmes játékáért dicsérettel kell kiemelnünk. Meg kell emlékeznünk még az e darabban szereplők közül László Gyuláról, (Kardos Sándor) a ki ez uttal nem oly egy kedvűen viselkedett mint eddig, hanem ügyesen személyesítette játékába a kibékítésre törekvő testvért.

Pénteken. Szt. István király ünnepének alkalmából V-ik László és Hunyady László, Dobsa Lajos 5 felvonásos tragédiája ment. E darabban a főszereplők mintegy versenyeztek a dicsőségért. Mindannyian kitünők voltak s habozunk, hogy kinek adjunk a szereplők közül elsőseget már annál inkább, mert mindannyijukat többször kitapsolták.

Szakács Andor (Vik László) kitünő alakítással nem a tulzába átmenő érzélgéssel, oly könnyeden de méltósággal játszotta meg szerepét, hogy e feletti elismerését a közönség minden jelenésében kitünő taps viharral tejezte ki.

Sándor Emilnek (Gara nádor) és Szilágyi Bertának (Ronow Ágnes) Oroszlán rész jut ki az est dicsőségéből. Sándor Emil már a múltból mint kitünő drámai erő ismerjük. Itt Szarvason ezen estén láttuk először. S elmondhatjuk, hogy művészi nívóra emelkedett játéka most is a cselszövő Gara nádor szerepében, oly természetes, oly átértett, oly művészi magaslalon álló, mely csak dicséretet érdemel.

Szilágyi Berta Ronow Ágnes szerepében ez évadban szintén ma mutatta be először nagy drámai erejét. Előbbi szerepléseiben ezt nem vettük észre, talán a nem neki megfelelő szerepkör miatt. Ezúttal azonban kitünő alakítását temperamentumos előadását elismeréssel kell konstatálnunk. A legjobb drámai Anya ként mutatkozott most be Lászy Vilmosné (Szilágyi Erzsébet).

Általában véve minden külön, egyénekenkénti felemlítés nélkül elmondhatjuk, hogy V-ik László és Hunyady László előadása a he i előadások közül eddig a legkitünőbb volt, — s azt tapasztaljuk hogy Makó szintársulata kitünő és elsőrendű drámai erővel rendelkezik s igen—igen kiérdemli közönségünk támogatását.

CSARNOK.

Etelka dalaiból.

I.

*Nem mondtad te azt még énnekem,
Hogy a te szíved nem szeret,
S én azért mégis tudom régen,
Hogy szíved titkos rejtekében
Sohasem nyílik szeretet!*

*Nem mondtam én még azt teneked,
Hogy szíved érted megreped,
S te mégis tudod, mégis érzed,
Hogy szíved mennyit szenved érted
Hogy kúban, vágyban eleded.*

II.

*Szívedben él s világol
Egy édes szenvedély,
Mely magas, mint a mennybolt,
S mint tenger medre, mély.*

*Ha fellobog világa,
Boldogság napja kel,
S ha bánat bántja mélyebb,
A tenger mélyinél!*

III.

*Egy szíved volt, azt neked adtam;
Most nekem többé nincs szíved,
S a szerelemnek káját, kinyját
Én szív nélkül is érzem.*

*Egy szíved volt, azt neked adtam!
Két szíved van már most neked,
S te mégsem tudsz forrón szeretni,
Nem tudsz hullatni könnyeket.*

IV.

*Egymás szemébe, hogy ki néz
Tovább — fogadnál velem;
S szemembe nézél merresem
S én is szemembe néztem.*

*Sokáig néztük így egymást
Előbb te sítéd le szemed
Te elvesztéd a fogadást . . .
Én — elvesztém a szívemet!*

Catullus.

Triumviratus.

Egy házban laktam egy igen csinos, tehetséges színésznővel. Kerestem az alkalmat hogy megismerkedhessem vele, a mi rövid idő alatt sikerült is. Napos vendég lettem, később má: nem vendég: jó barát.

Egy délután mikor átmentem szép ismerősömhöz öröm repesve futott elébem. Látja ezt a szép csokrot, ez már igazán a játékom jutalma. Nézze csak mi van ezen a papíron, s kihuzva a csokorból egy hosszútkás névjegy lapot felém nyújtotta. . . Elolvastam.

„Hodolatunk szerény jelöl:”

Triumviratus“

Kezembe vettem a csokrot s nézegetni kezdtem. Valóban nagyon szép volt. A fején egy piros phlox küssé kinyulva, lejjebb mindenféle thuba thea, őszi rózsza, nefelecs virágok között egy-egy babér-levél csipkés széle kandikált elő. . . Sokat fejez ki mindez a virágok nyelvén! A phlox az embücség vezérszavát: feljebb! feljebb! A rózsza a biztatást: ne csügedj; A borostyán: a diadalt, mely minden léptednél megjelen, ha nem felejtetted el a mit a virágok mondanak.

Ez a csokor nem lehet egy pár közönséges udvarló ajánló levele, ezt hamar átlátam. A triumviratus ajánlékának valami nemes czéja van, ha ilyen csokrot küld valakinek.

Üljön le a kerevetre és halgassa meg, hogy tulajdonképen mik ezek a triumviratus-szolt hozzám a szép színésznő. Hogy kik . . . a nevüket nem tudom, hanem, hogy mi a czéljuk, mi köti össze őket, azt elmond magának arról a teleirt papírosról, a mi asztalomon fekszik. Egy, két évvel ezelőtt itt játszó pályatársómtól kaptam, ki az uton találta, -azzal a megjegyzéssel, hogy vigyázzak rá, érdekes zár, majd megtalálom talán a kulcsát is, ha lejövök Sz. . . . ra játszani. Ebben van leírva, hogy, kik és mik a triumviratus. Valószínűleg egyik közülök vesztette el. Hallgassa csak!

„Harmadik példány

„Városunk hőzönsége, ha akar sem tud lelkesedni „igazán és kizárólag a művészetért. Hűdegl. .

„Sem az idejövő szín társulat, sem egyes városunkat hébe' hoba' meglátogató művész, vagy művésznő nem részesül az őt megillető méltánylásban. .

„Változtassuk mi csekély erőnkkel ezen valamit.

„Szerény csokor, szívből jövő ovatio, soha sem veszti el jó hatását. Éljünk gyenge eszközökkel.

„Alkalmazzuk annak helyén, a hol tehetséggel, szorgalommal kitartással találkozunk. Jelszavunk: öszszetartás, áldozatkészség, mely titok.“

— A lap alján három olvashatlan aláírás, a melyek bizonyára azért olvashatlanok, hogy ha e lapok közül véletlenül egy elveszne, a nevéből ne fedezhesse fel valaki a triumviratus tagjait. Csak azt tudtuk kisorbíráltni, hogy kettő hatodik, egyik pedig még csak ötödik osztályú gymnasia volt.

— Ugye milyen naiv . . .

— De milyen szép ez a czél, a mit ez a három gyerek maga elé tűzött, — szolt hozzám kedves szomszédnőm. Bizony látja, maguk, a fiatal emberek, az aranyifjúság vehetne róluk példát. Azok a csokrok, a miket mi maguktól kapunk, az nem a tehetség, az az arcz jutalma. Ez a csokor, ilyen csokor szerez nekem örömet.

— Hallgattam . . . Igazat mondott. Az a három gyerek megtaníthatna sokra bennünket.

— Utána jártam a dolgoknak, kerestem, kutattam, de a titkos triumviratus tagjai közül egyet sem ismerhettem meg. Talán még ma is fennáll. Talán még ma is küldi szerény s még is sokat mondó csokrait, mint a megérdemelt jutalmat, mint a néma hódolat naiv jelét.

St. E.

Népmozgalmi adatok.

Születések. Az elmúlt hét folyamán született 21 gyermek. Az év elejétől ezidőig összesen 615.

Eljegyzések E hét folyamán két eljegyzés történt. Biszterszky G,ula posta tiszt eljegyezte Horváth Annát, Schlesinger Ignác gabona kereskedő pedig Kolm Jankát.

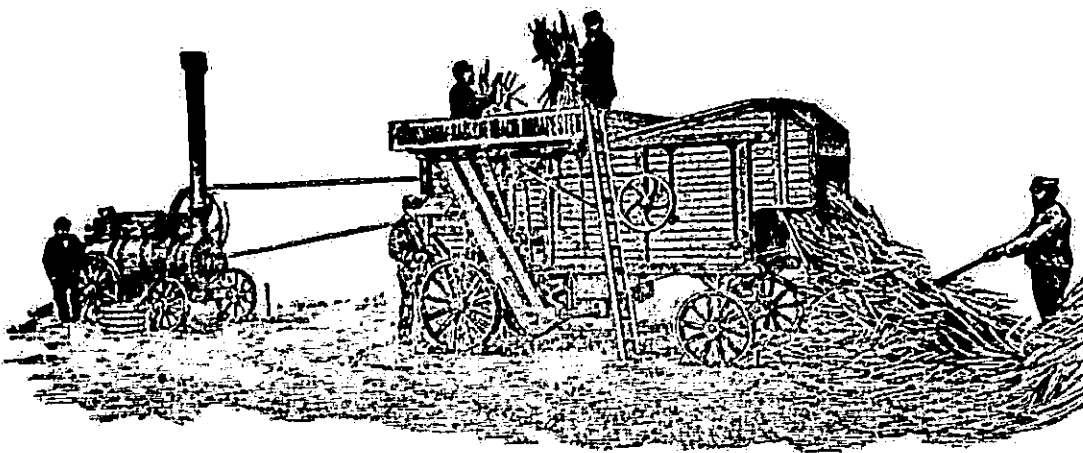
Házasság nem történt.

Halálozás. Az elmúlt hét alatt meghalt 9 ember. Az év elejétől ez időig összesen 385.

Felolvas szerkesztő DOLESCH JÓZSEF.
Kiadó laptulajdonos SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

Egy jó karban levő ZONGORA a legjutányosabb áron eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában

Mezőgazdasági gép és műszaki szerszám

raktár tulajdonosok Scherz és Kramer

Debreczenben

A gazdaközönség érdekében kellemes kötelességüknek tartják közlöndomásra hozni, hogy Szarvason a piactéren Buk-főle házban egy fiók telepet létesítettek, vezetésével Landler Pál helybeli lakos urat bízták meg.

Telepükre a legjobb minőségű minden néven nevezendő mezőgazdasági gépeket szállítanak, hogy a gazdaközönség szükségletének nagy részét nem csak ábra szerint, hanem természetben láthassa és megvehesse.

Igyekeznek jó gépek szállítása által a gazda-

közönség bizalmát kiérdemelni.

10-8

I. magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLY SORSJÁTÉK

A magyar kir. osztálysorsjáték 50.000 nyereseményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény a játékterv 9. §, szerint

1.000.000 korona.
Egy millió

A nyeresemények különleges beosztása a következő:

Nyeresemények	Korona
1 á	600,000
1 „	400,000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
1 „	25,000
7 „	20,000
3 „	15,000
31 „	10,000
67 „	5,000
3 „	3,000
432 „	2,000
763 „	1,000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50000 nyeresemény és jutalom	13.160,000 kor.

összegben, mely 6 osztályban sorsolattatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ez osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késsünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000
eredeti sorsjegyből és pénznyereseményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy ígervény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeresemény a mellette álló nyeresemény jegyzékből látható; ezen nyeresemények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizettetik.

A sorsjegyek ára az első huzáshoz:

	eredeti sorsjegy
6 frt egy egész	„ „
3 „ egy fél	„ „
150 „ egy negyed	„ „
075 „ egy nyolczad	„ „

A huzások a fővárosi vigadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A huzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utánvétellel, vagy az összeg postautalványnyali beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevével azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes huzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. é. szeptember hó 1-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a magy. királyi szabad. osztály-sorsjáték főelárusító,

BUDAPEST, Váci-körút 4. szám.